

Bijeenkomst mediawijsheid, 1 juli 2010

Opsomming van een aantal conclusies

Utrecht

Tijdens de bijeenkomst heeft Bill van Mil van Kwink Groep een presentatie gegeven over de visie op de rol van bibliotheken bij het stimuleren van mediawijsheid. Norma Verheijen (SIOB) en Eveline Blanjaar (Bibliotheek.nl) hebben aangegeven hoe zij het vervolg willen vormgeven naar aanleiding van de ontwikkelde visie.

Hierna volgt een overzicht van enkele conclusies, zoals samengevat door prof. Hans de Bruijn op grond van de gevoerde discussie:

- De aanwezigen spreken de behoefte uit aan een strak begrippenkader. De indeling zoals in de presentatie is verwoord, geeft al een goed beeld van de breedte van het begrip.
- Aanwezigen kunnen zich op hoofdlijnen vinden in de focus op de informatie- en strategische vaardigheden: zoeken/vinden, beoordelen/interpreteren en produceren.
- Aanwezigen benadrukken dat het laatstgenoemde element - produceren – van groot belang wordt geacht en ook relatief nieuw is ten opzicht van de oude benadering. Creativiteit en het 'zichzelf kunnen uitdrukken' is belangrijk in het licht van participatie en meedoen in de samenleving.
- Hier wordt overigens aan toegevoegd dat de bibliotheken er niet zozeer zijn voor de techniek van het produceren: daar kunnen partners voor worden gezocht die dat beter beheersen, zoals bijvoorbeeld de omroepen. De bibliotheek moet op dat punt dus samenwerking zoeken met sterke partners (zoals de samenwerking in het Expertisecentrum Mediawijsheid waarin ongeveer 250 netwerkpartners samenwerken).
- De focus van bibliotheken moet worden geformuleerd in termen van het maatschappelijk probleem in plaats van in termen van doelgroepen. Dit is belangrijk voor het duiden van de meerwaarde die bibliotheken kunnen leveren (het helpen oplossen van dat probleem) en daarmee van belang voor het verkrijgen van subsidies van bijvoorbeeld gemeenten.
- In de visie staat de focus op de doelgroep kinderen en jongeren centraal: als ergens een begin moet worden gemaakt, dan is het volgens de visie bij het basisonderwijs (en daarnaast bij het voortgezet onderwijs). De aanwezigen vinden die focus op het onderwijs smal en zouden graag een bredere focus willen zien.
- Het basispakket bevat een combinatie van digitale en fysieke diensten. Die combinatie wordt van belang gevonden, waarbij wordt benadrukt dat de fysieke component in aanvulling op de digitale component een grote toegevoegde waarde heeft. Het is de kracht van bibliotheken om digitale en fysieke vaardigheden te combineren.
- En voorwaarde om dat goed te organiseren is het adaptievermogen van de bibliotheken. De bibliotheken hebben te maken met tal van (meer en minder) ingrijpende veranderingen en ontwikkelingen. Mediawijsheid is er daar (slechts) één van. De vraag doet zich voor in hoeverre bibliotheken in staat zijn een basispakket aan te bieden, indien daarvoor van de individuele bibliotheek uitgebreide eigen inspanningen worden verwacht. Dat betekent dat het succes van het basispakket daar niet van afhankelijk gemaakt moet worden, en dat ook digitale dienstverlening (die centraal kan worden ontwikkeld) een belangrijke component is naast de fysieke dienstverlening.

- Er wordt meer aandacht gevraagd voor de stip op de horizon: het verre toekomstbeeld waar we naar toe gaan. Dat zou een betekenisvolle aanvulling zijn op het nu geschetste kortere termijn perspectief, dat beoogt een realistische tussenstap te schetsen die eerst zal moeten worden gezet.
- Een voorwaarde voor een mediawijze bibliotheek is het beschikken over mediawijs personeel.
- Aanwezigen benadrukken voorts dat het van belang is aan te sluiten bij bestaande initiatieven, en niet zozeer om nieuwe projecten te initiëren en het wiel opnieuw uit te vinden. In de visie wordt die lijn overigens onderschreven.
- Volgens de aanwezigen is daarvoor nodig dat er meer zicht ontstaat op de initiatieven die bibliotheken op het terrein van mediawijsheid al ontplooien. De huidige weergave van initiatieven op gebied van mediawijsheid (website Mediawijsheidkaart.nl, Bramediawijs.nl) is een stap in de goede richting, maar omdat niet alle bibliotheken hier gebruik van maken en hun initiatieven toevoegen, voldoet dit nog niet aan de wens.
- Aanwezigen benadrukken ten slotte dat mediawijsheid integraal onderdeel moet zijn van het dienstverleningspakket van een bibliotheek aan bijvoorbeeld een school, en niet een apart onderdeel. Met andere woorden: het moet onderdeel worden gemaakt van een breder pakket waarin bijvoorbeeld leesbevordering een plaats heeft. Dat is mede van belang omdat in het onderwijs een focus is ontstaan voor taal en rekenen (onder meer naar aanleiding van het advies van de Commissie Dijsselbloem). Het geïntegreerde aanbod van bibliotheken moet aansprekend zijn voor bestuurders.